

MINISTERSTWO ROLNICTWA
i ROZWOJU WSI

AGENCJA
RYNKU ROLNEGO

INSTYTUT
EKONOMIKI ROLNICTWA
i GOSPODARKI
ŻYWNOŚCIOWEJ

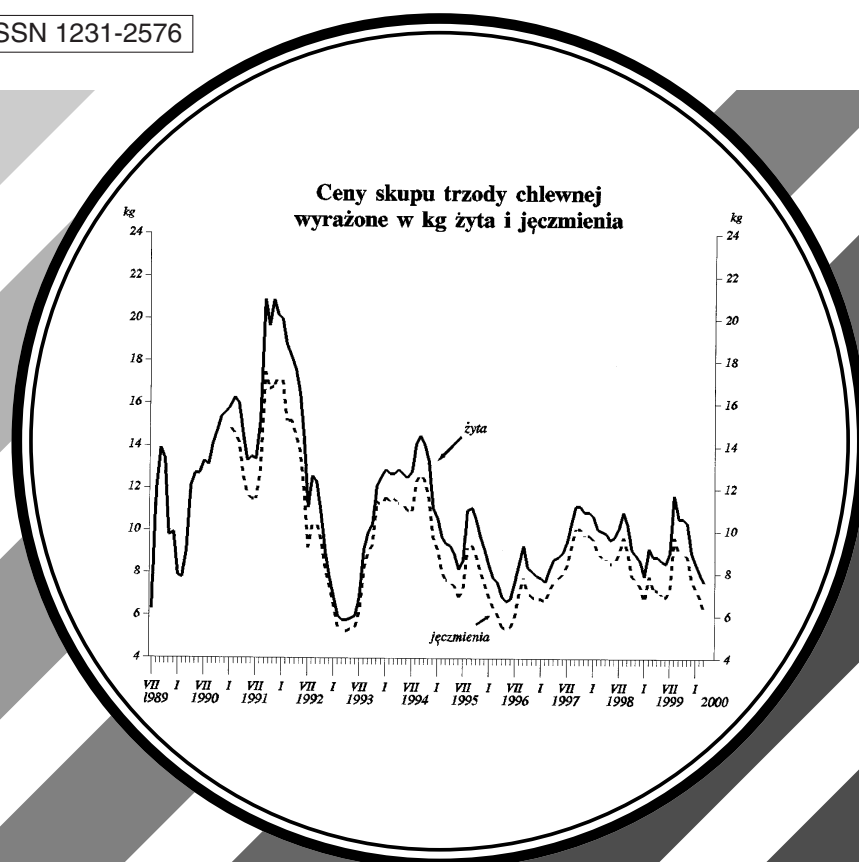
NR
18

RYNEK MIĘSA

stan i perspektywy

ISSN 1231-2576

**RAPORTY
RYNKOWE**

MAJ 2000

Spis treści

REASUMPCJA

- I. Uwarunkowania makroekonomiczne
- II. Aktualny i przewidywany stan rynku wieprzowiny – *J. Małkowski, D. Rycombel*
- III. Aktualny i przewidywany stan rynku wołowiny – *J. Małkowski, D. Rycombel*
- IV. Aktualny i przewidywany stan rynku produktów owczarskich – *D. Zawadzka*
- V. Działania ARR na rynku mięsa – *J. Kossakowska*
- VI. Przetwórstwo mięsa – *R. Urban*
- VII. Ceny detaliczne i spożycie mięsa – *K. Świetlik*

**Przy publikowaniu fragmentów raportu oraz informacji i danych liczbowych
prosimy o podanie źródła.**

Raport przygotowano w Zakładzie Badań Rynkowych IERiGŻ
Świętokrzyska 20, 00-950 Warszawa
Kierownik Zakładu – prof. dr hab. Jan Małkowski tel: 827-36-64

AUTORZY:

prof. dr hab. Jan Małkowski
Zakład Badań Rynkowych
Tel.: (0 22) 827-36-64

mgr inż. Jolanta Kossakowska
Agencja Rynku Rolnego
Tel.: (0 22) 623-25-50

mgr inż. Danuta Rycombel
Zakład Badań Rynkowych
Tel.: (0 22) 826-50-31 wew. 553

dr Krystyna Świetlik
Zakład Badań Rynkowych
Tel.: (0 22) 826-50-31 wew. 707

prof. dr hab. Roman Urban
Zakład Ekonomiki Przemysłu Spożywczego
Tel.: (0 22) 826-25-85

mgr Danuta Zawadzka
Zakład Badań Rynkowych
Tel.: (0 22) 826-50-31 wew. 448

mgr Lucyna Mieszkowska
Zakład Badań Rynkowych
Tel.: (0 22) 826-50-31 wew. 595

Raport zatwierdziła w dniu 09.05.2000 r. Rada Rolniczych Analiz Ekonomicznych w składzie:
Zdzisław Adamczyk, Marian Brzóska (sekretarz), Tadeusz Chrościcki, Eugeniusz Gorzelak, Teresa Jabłońska-Urbaniak, Wojciech Józwiak,
Ryszard Kreft, Ewa Król-Pol, Jan Małkowski, Krzysztof Materńko, Bożena Nowicka, Roman Urban, Maria Zwolińska (przewodnicząca).
Kolejny raport wydany będzie w październiku 2000 r.

W serii Raporty Rynkowe w najbliższym czasie ukazą się:

1. Rynek zbóż /18/ • maj 2000,
2. Handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi /11/ • czerwiec 2000,
3. Rynek rzepaku /17/ • czerwiec 2000,
4. Rynek ziemi rolniczej /3/ • czerwiec 2000,
5. Rynek owoców i warzyw /16/ • lipiec 2000,
6. Rynek środków produkcji i usług dla rolnictwa /18/ • wrzesień 2000,
7. Rynek pasz /8/ • październik 2000,
8. Rynek mięsa /19/ • październik 2000,
9. Rynek drobiu i jaj /18/ • październik 2000,
10. Rynek ziemniaka /18/ • październik 2000,
11. Rynek mleka /19/ • listopad 2000,
12. Rynek cukru /18/ • grudzień 2000,
13. Popyt na żywność /1/ • grudzień 2000.

POPYT NA ŻYWNOŚĆ

Od grudnia 2000 roku rozpoczynamy systematyczne publikowanie raportu dotyczącego wyłącznie popytu na żywność. Raport zawierać będzie dokładną informację o dotychczasowych i przewidywanych kierunkach rozwoju popytu na podstawowe grupy produktów spożywczych. Autorzy zaprezentują w nim szczegółową analizę aktualnego poziomu i struktury konsumpcji żywności w Polsce oraz determinujących ją czynników i uwarunkowań o charakterze makro- i mikroekonomicznym.

Rok 1999 był drugim, kolejnym okresem najwyższej produkcji mięsa, po 1992 roku, niskich nominalnych i realnych cen żywca i mięsa oraz wzrostu spożycia mięsa. Podobną sytuacją charakteryzował się również I kwartał 2000 roku. Drugi kwartał jest już jednak początkiem odwrotnej sytuacji, czyli sukcesywnego spadku produkcji i podaży mięsa, wzrostu jego cen i zmniejszenia spożycia.

W 1999 roku produkcja żywca wieprzowego, wołowego i drobiowego w wadze bitej ciepłej (łącznie z tłuszczami, a bez podrobów) wyniosła 3030 tys. ton i była o 2% większa aniżeli w 1998 roku. Produkcja wieprzowiny wzrosła o 3, drobiu o 10, a wołowiny zmniejszyła się o 11%. Wzrost produkcji i podaży wieprzowiny wystąpił tylko w I półroczu i osiągnął 6%. Jednocześnie eksport przetworów wieprzowych w I półroczu 1999 roku był niższy o około 70 tys. ton niż w I półroczu 1998 roku, tj. o ponad połowę. Na rynku powstała w związku z tym duża nadwyżka podaży nad popytem, powodująca głębokie załamanie cen żywca wieprzowego. Mimo zakupu przez ARR aż 120 tys. ton półtuszy wieprzowych, ceny żywca wieprzowego w pierwszym półroczu 1999 roku utrzymywały się na poziomie zaledwie 2,80 zł/kg. Ceny te były nieopłacalne, ale przed dużą redukcją chowu powstrzymywał producentów spadek cen zbóż w tym czasie. W końcu lipca pogłowie trzody było mniejsze zaledwie o 3,3% niż w 1998 roku.

W okresie sierpień-listopad 1999 r. ceny skupu kształtowały się na znacznie wyższym poziomie niż w I półroczu, bo około 3,50 zł/kg. Jednakże w grudniu 1999 roku ceny znów spadły do poziomu 3,20 zł/kg, a w I kwartale 2000 roku były jeszcze nieco niższe, mimo wysokich zakupów ARR, wynoszących około 60 tys. ton półtuszy. Niepewna sytuacja na rynku żywca wieprzowego i wzrost cen zbóż, skłoniły producentów tym razem do ostrzejszej redukcji chowu trzody chlewnej.

Marcowa stopa spadku pogłowia trzody wyniosła 9,5%. W tej sytuacji można przewidywać, że w lipcu 2000 roku pogłowie będzie mniejsze niż

przed rokiem co najmniej o 10% i wyniesie około 16,5 mln sztuk. Ocenia się w związku z tym, że w II półroczu 2000 roku produkcja trzody może być niższa o około 10% niż w II półroczu 1999 roku, a w I półroczu 2001 o około 14%. Ceny żywca i mięsa w okresie letnio-jesiennym osiągną więc znacząco wyższy poziom niż w ubiegłym roku w tym okresie.

W 1999 roku chów bydła uległ dalszej znaczącej redukcji na skutek niskich od kilku lat cen. W czerwcu ub. roku pogłowie bydła było mniejsze aniżeli rok wcześniej o 5,8%, a w stosunku do 1997 roku o 10%, w tym bydła młodego o 19%. W następstwie redukcji pogłowia bydła jego podaż w 1999 roku spadła o 12%. Przewiduje się, że w 2000 roku wystąpi dalsza redukcja pogłowia i podaży bydła rzeźnego. Duży w ubiegłym roku spadek podaży nie spowodował bowiem liczącego się wzrostu cen skupu, ponieważ zmniejszył się również eksport wołowiny.

Pogłowie owiec zmniejsza się w dalszym ciągu. W końcu 1999 roku wynosiło ono 371 tys. sztuk. Ocenia się, że w połowie 2000 roku pogłowie to jeszcze się zmniejszy.

W 1999 roku obniżyły się produkcyjne i finansowe wyniki przemysłu mięsnego. Była to kontynuacja trendów, które ujawniły się po upadku eksportu na rynki wschodnie. Uboje obniżyły się o 3%, a produkcja przetworów o 6%. W ostatnich miesiącach wystąpiła tendencja do odbudowy wcześniej osiągniętego poziomu produkcji wędlin, która jest kontynuowana w 2000 roku. Przemysł mięsny w 1999 roku utracił zdolność osiągnięcia zysków, co przy wysokim poziomie inwestowania, pogorszyło stan finansowy przedsiębiorstw. Zjawisko to wystąpiło głównie w przedsiębiorstwach państwowych i w spółkach prawa handlowego, w części których po przejęciu przez inwestorów strategicznych realizowane są programy naprawcze. Natomiast dobre wyniki i bezpieczny stan finansowy utrzymały firmy osób fizycznych i spółki cywilne.

Przewidywany spadek podaży trzody i bydła wskazuje, że w 2000 ro-

ku obniżą się uboje tych zwierząt na cele handlowe, głównie lokalne, a mniej przemysłowe. Równocześnie kontynuowany będzie powolny trend odbudowy wcześniej osiągniętego poziomu produkcji wędlin. W 2000 roku możliwa jest pewna poprawa wyników finansowych, ale nie wpłynie to na złagodzenie napięć w finansowaniu wydatków kapitałowych przedsiębiorstw.

W 1999 roku eksport mięsa, przetworów i żywca rzeźnego w ekwiwalencie mięsa wyniósł około 330 tys. ton i był niższy niż w 1998 roku o około 60 tys. ton. W I półroczu 1999 roku eksport mięsa, przetworów i żywca rzeźnego osiągnął zaledwie 153 tys. ton i był niższy o 78 tys. ton, tj. o 34% aniżeli w I półroczu 1998 roku. Spadek eksportu był powodem, obok wzrostu produkcji mięsa, dużej nadwyżki podaży nad popytem, która wymagała z jednej strony interwencji na rynku wieprzowiny na dużą skalę, z drugiej zaś sprzedaży półtuszy wieprzowych na eksport po bardzo niskich cenach.

W II półroczu 1999 roku ogólny eksport wyniósł 174 tys. ton i był wyższy o 20 tys. ton niż w II półroczu 1998 roku. Wynik ten był rezultatem wyższego o 50 tys. ton eksportu półtuszy wieprzowych z rezerw Agencji Rynku Rolnego.

Dla konsumentów sytuacja na rynku mięsa w 1999 roku, podobnie jak w 1998 roku kształtowała się wyjątkowo korzystnie. W grudniu ub. roku nominalne ceny mięsa, przetworów i podrobów były mniej więcej takie same jak w grudniu 1997 roku, a realny ich poziom był niższy o 17%. W rezultacie spożycie mięsa i podrobów wzrosło z 61,7 kg w 1997 roku do 64,7 kg w 1998 roku i do 66 kg, jak się szacuje, w 1999 roku.

W I kwartale 2000 roku ceny detaliczne mięsa były minimalnie wyższe niż w grudniu 1999 roku, ale w miarę upływu czasu będą rosły coraz szybciej, szczególnie w okresie sierpień – październik. W konsekwencji spożycie mięsa w tym okresie zacznie maleć i w 2001 roku będzie istotnie mniejsze niż w bieżącym, a zwłaszcza w 1999 roku.

SUMMARY

The 1999 season was the second after 1992 as regards meat overall production. Low meat and livestock prices as well nominal as in real terms and increase in meat consumption were the main features of the season. The first quarter of the year 2000 was also of similar characteristics. In the second quarter of the year 2000 the situation has turned reverse, i.e. gradual decrease in production and supplies of meat, rise in prices and shrinking consumption have been observed.

In 1999 slaughter production of pork, beef and poultry (including fats but excluding plucks) amounted to 3030 thousand tons and was by 2% higher as compared to 1998. Pork production increased by 3%, poultry production by 10% and beef production declined by 11%. The increase in pork production and supply was observed only in the first half of 1999 and reached 6%. Simultaneously exports of pork products declined to some 70 thousand tons, i.e. more than halved as compared with the first half of 1998. Therefore a large surplus occurred in the market followed by a breakdown in pork prices. Despite large scale intervention procurement which concerned 120 thousand tons bought-in by the ARR hog prices in the first half of 1999 fluctuated around just 2,80 PLN/kg of live weight. Such price level did not assure profitability of production. However parallel drop in grain price prevented the market from large-scale reduction of pork production. Pig stock at the end of July 1999 shrunk by just 3% as compared to July 1998.

Procurement prices over the period of August – November were recorded remarkably higher than in the earlier half of the year fluctuated around 3,50 PLN/kg of liveweight. Although in December 1999 fell again to the level of 3,20 PLN/kg and in the first quarter of the year 2000 dropped even below that in spite of the large intervention procurement of the ARR (about 60 thousand tons). Volatile situation on the market of pork along with increases in grain prices convinced the producers to a greater than before reduction of hog production.

The rate of decline of pig stock in March reached 9,5%. Bearing in mind this a further decrease can be expected. Thus pig stock in July 2000 is forecast to shrink by at least 10% and may total approx. 16,5 mill heads. Reflecting that in the later half of the current year pork production may decline by 10% and by 14% as compared to the relevant period of 1998 and by 14% in the first half of 2001. Therefore meat prices in the summer and falls will remarkably increase over concerned period.

Due to persisting over the last few years low level of procurement prices cattle production in 1999 was subject to a significant reduction. Cattle stock in June 1999 shrunk by 5,8% in comparison with the previous year and by 10% in relation to 1997. Consequently beef supply in 1999 declined by 12%. A further reduction in beef stock and hence supply is forecast for the year 2000. Reflecting shrinking exports last year's reduction in beef supply has not caused respective decline in procurement prices.

Sheep stock continued shrinking and at the end of 1999 amounted to 371 thousand heads. In the middle of 2000 further decrease in the stock is to take place.

Production and financial results of meat industry deteriorated in 1999. It was a continuation of the tendencies that turned out after the export breakdown to eastern markets. Slaughters declined by 3% and the production of meat products by 6%. In the recent months meat product production was restored to the level recorded previously. In 1999 meat industry lost ability to generate profits, which combined with high level of investments deteriorated financial standing of the enterprises. This particularly concerned state owned enterprises, in great part of which foreign investors implemented recovery programmes. On the other hand sole enterprises and civil code companies showed reasonably good results and safe level of financial liquidity.

Forecast decline in the supply of pork and beef indicate decline of

slaughters for trade, mainly in local slaughterhouses, while large-scale enterprises will be affected in smaller extent in this respect. Some recovery in financial condition is possible to occur in the year 2000. However it shall not relax tight financial situation in financing conducted investments.

Exports of livestock, meat and meat products in 1999 in terms of raw meat amounted to about 330 thousand tons and was lower than in 1998 by approx. 60 thousand tons. In the first half of 1999 it totalled just 153 thousand tons and was lower by 78 thousand tons or by 34% than in the first half of 1998. Besides high level of production decline in exports caused large surpluses in the market. Having such situation it was inevitable to provide broad intervention and on the other hand to conduct export of pork belies at very low prices.

In the second half of 1999 overall meat export exceeded its volume recorded in the relevant period of 1998 by 20 thousand tons and totalled 174 thousand tons. Increase in meat exports was caused by higher by 50 thousand tons export of pork belies from the ARR reserves.

Similarly to 1998 the situation on meat market in 1999 was exceptionally favourable for the consumers. In December last year nominal prices of meat and meat products were at the same level as recorded in December 1997. In real terms the prices declined by 17%. Reflecting that per capita meat consumption increased from 61,7 kg in 1997 to 64,7 kg in 1998 and 66 kg as estimated for 1999.

In the first quarter of the year 2000 retail meat prices were slightly above the level recorded in December 1999, but later this year will be rising at higher rate, especially in the period of August – October. In consequence meat consumption will start to decline and in the year 2001 is forecast to be remarkably lower than in the current year and particularly in 1999.

large surpluses persisting on the market decline in exports